

Mál nr. 142/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Kaskótrygging vinnuvélar.

Skráningarnúmer ökutækis (A)

Gildissvið váttryggingar. Undanþáguákvæði váttryggingarskilmála.

Gögn.

1. Málskot dags. 18. apríl 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags 22. maí 2023 ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 24. maí 2023.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 9. maí 2022 hafi starfsmaður M, X, unnið við bergmölun með vélinni A. Hafi M verið nýbúið að kaupa A en X hafi þó haft mikla reynslu af vinnu með sams konar brjótum. Hafi X endurstíllt framleiðslustillingu A þegar tækið var undir fullu álagi, þ.e. að brjóta mól í eðlilegri vinnslu. Við þetta hafi A skemmst, en söluaðili þess hafi síðar upplýst um að aðeins mætti breyta stillingum á A eftir að hún hefði verið stöðvuð, sem sé óvanalegt með brjóta af þessu tagi. V hafi neitað að greiða viðgerðarkostnað úr kaskótryggingu A á grundvelli þess að um hafi verið að ræða vélarbilun vegna vanstillingar, en slík atvik séu undanþegin bótaskyldu. M fellir sig ekki við þá afstöðu og telur að um utanaðkomandi atburð, þ.e. aðgerðir X, hafi verið að ræða. M telur að undantekningarregla um að kaskótryggingin taki ekki til vélarbilana eigi ekki við, enda hafi tjónið orsakast af utanaðkomandi atburði en ekki bilunareiginleika A. Um hafi verið að ræða skyndilegt og óvænt utanaðkomandi atvik í skilningi skilmálanna. Séu skilmálar V óljósir hvað þetta varði beri þá að túlka þá váttryggðum, þ.e. M, í hag. Þá verði ekki miðað við að X hafi valdið tjóninu af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi, enda verði, með hliðsjón af langri reynslu X, og sérstökum eiginleikum A hvað stillingar varði, að miða við að um einfalt gáleysi hafi verið að ræða.

Í bréfi V til nefndarinnar er vísað til ákvæðis 6.1 í viðeigandi váttryggingarskilmálum en þar segi að váttryggingin bæti ekki vélarbilun, þ.e. tjón sem stafi m.a. af vanstillingu. Það sé mat V að um vélarbilun vegna vanstillingar hafi verið að ræða. Ekki sé um það að ræða að eitthvað utanaðkomandi hafi valdið skemmdum heldur hafi vélin bilað vegna þess að X hafi stíllt hana á rangan hátt. Sé kröfu M því hafnað.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram að M telji almennt útilokað að stilla vél þannig að bilun verði í henni. Röng stilling geti aðeins leitt til skemmda á vél en ekki bilunar. Vélin hafi ekki bilað vegna galla eða annarra orsaka sem taldar séu upp í nefndu skilmálaákvæði, heldur vegna þess að X hafi breytt stillingu hennar meðan hún var undir álagi. Nefnt undanþáguákvæði verði að túlka þröngt og sé bótaréttur því fyrir hendi.

Álit.

Í umræddum váttryggingarskilmálum segir um bótasvið í 5. gr. að váttryggingin bæti beint tjón á hinni váttryggðu vinnuvél, sem verði vegna skyndilegra og óvæntra atvika, sem stafi af utanaðkomandi orsökum, sbr. þó 6. gr., en í 6. gr. er að finna takmarkanir á gildissviði váttryggingarinnar. V vísar til gr. 6.1 en hún er svohljóðandi um það sem váttryggingin bætir ekki: „*vélarbilun, þ.e. tjón sem stafar af: galla í efni, hönnunargalla, smíðagalla, mistökum við uppsetningu, titringi, vanstillingu, rangri staðsetningu, losun vélarhluta, óeðlilegum spennum, brotum af völdum málmþreytu, miðflóttakrafti, varmaleiðni, smurningstregðu eða tilfallandi vöndun á smurefni, yfirspennu af hvaða orsökum sem er, einangrunargalla, skammhlaupi, rafleiðslum sem einangrunin hefur farið af, neistamyndun eða öðrum innbyggðum göllum*“. V byggir á því að um vanstillingu hafi verið að ræða og hafnað bótaskyldu með vísan til þess. Um undantekningarákvæði er að ræða og hvílir það því á V að sýna fram á að atvik falli innan þess.

Fyrirliggjandi er yfirlýsing umboðsaðila um skoðun og bilunargreiningu á A, dags. 13. apríl 2023. Segir þar: „Eftir að hafa skoðað þetta þá er þetta ekki bilun í tækinu heldur tjón sem hefur orsakast af mistökum stjórnanda tækisins. Það lítur út fyrir að brjóturinn hafi verið keyrður saman í gangi (aðeins má keyra brjótinn saman þegar hann er stopp)...“.

Á grundvelli framangreinds verður að telja að tjón hafi orðið á vélinni vegna mistaka X, en að það verði ekki rakið til „bilunar“ í tækinu sem slíkrar, í hefðbundinni merkingu þess hugtaks, en telja verður nokkurn blæbrigðamun í merkingum hugtakanna „bilunar“ og „skemmdar“. Verður að byggja á því að A hafi skemmst þegar hún var keyrð saman, þ.e. stillingum á henni breytt, meðan hún var í gangi. Þó telja verði að vanstilling geti í sjálfu sér falið í sér bilun sem leiði til tjóns, sbr. 6.1, verður ekki talið að svo sé hér. Er það því mat nefndarinnar að aðgerðir X hafi falið í sér utanaðkomandi, skyndilegt og óvænt atvik sem leiddi til tjóns á A. Þá verði V að bera hallann af því að ekki er sýnt fram á að undantekningarákvæði gr. 6.1 eigi við.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr kaskótryggingu vinnuvélar A hjá V.

Reykjavík, 20. júní 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir